

čnega obiskovalca ali sosednjega lastnika gozda opozorili na nevarnost, saj mi odgovarjamo za varnost mimoidočih. Velikokrat se namreč zgodi, da tisto, kar nam ni uspelo z obračalnikom, kasneje opravi bodisi veter ali pa se odlomi kakšna veja in drevo samo pade na tla.

16 KLEŠČENJE VEJ

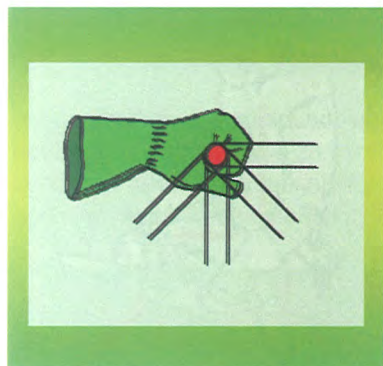
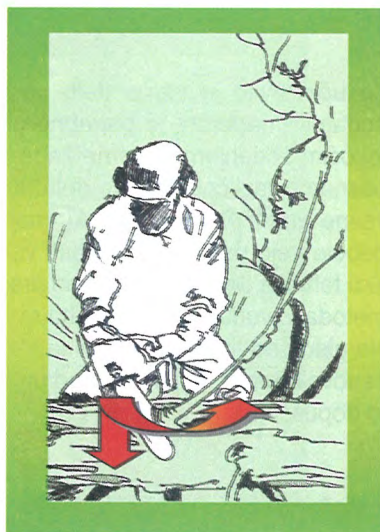
Za učinkovito in varno delo pri kleščanju in v izogib nepotrebnim dodatnim naporom je potrebno pravilno koordinirati gibanje telesa s tekočim vodenjem motorne žage ob deblu drevesa. Pri kleščanju vej poznamo različne tehnike dela, ki so odvisne od debelina vej in drevesne vrste. Pri listavcih, ki imajo zelo razvejane krošnje, moramo debele veje pogosto prežagati večkrat in ne le ob deblu. Različna je tudi tehnika dela za iglavce pri prežagovanju tankih vej (skandinavski metoda vzvoda in metoda nihajev) in debelih vej (slemenska metoda). Ne glede na to, katero tehniko kleščanja vej uporabljamo, velja nekaj osnovnih pravil, ki jih moramo upoštevati, če nam le delovne razmere to dopuščajo:

- **Motorna žaga naj bo čim dlje naslonjena na deblu, sicer jo naslanjamo na telo in noge.**
- **Položaj motorne žage naj bo praviloma v višini med kolena in stegna.**
- **Stojišče naj bo stabilno, stojimo z nekoliko razmaknjenimi nogami in vzravnanu hrbtenico.**
- **Položaj telesa naj bo blizu motorni žagi zaradi manjših obremenitev rok in hrbtenice.**
- **Pred pričetkom prežagovanja vej dodamo plin do konca – delamo s polnimi obrati.**

- Pri prežagovanju uporabljamo motorno žago čim več kot vzvod, tako da izkoriščamo tudi njeno težo.

- S prsti leve roke objamemo nosilni ročaj vedno tako, da palec zapira krog.

- Oprijem vodilnega ročaja prilagajamo legi motorne žage. Položaj rok mora biti čim bolj naraven. Usklajeno preprijemanje z obema rokama zagotavlja varno in učinkovito delo pri kleščenju.

- Izogibamo se prežagovanju s konico letve, predvsem z zgornjo stranjo. Žaganje s tem delom največkrat povzroči povratni udarec ("kick-back").

Pri sečnji, razen če ne lupimo, porabimo za kleščenje vej največji delež časa. To delo je tudi najbolj naporno. Zato je še posebej pomembno, kako večji smo pri tem delu, tako iz vidika varnosti kot tudi učinkovitosti. Z raziskavami smo ugotovili, da tisti lastniki gozdov, ki sečnjo opravljajo bolj učinkovito, tudi bolj varno delajo.

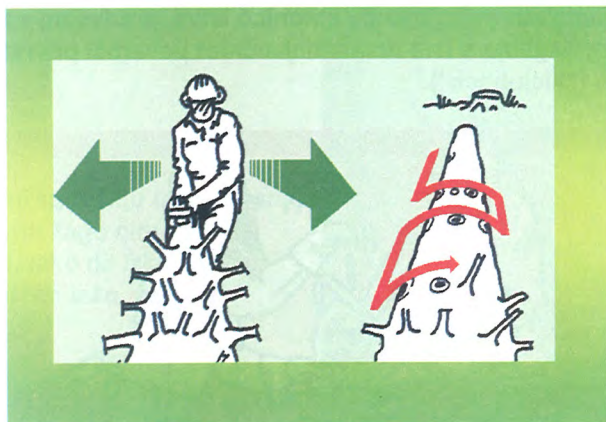
Pri kleščenju vej sta pri nas najbolj poznani skandinavski in slemenski tehniki. Na izbiro tehnike dela vpliva drevesna vrsta, debelina vej in položaj podrtega drevesa.

16.1 Skandinavski tehniki kleščenja vej

Zanjo je značilnih šest ritmično ponavljajočih se gibov, ki se vrstijo takole:

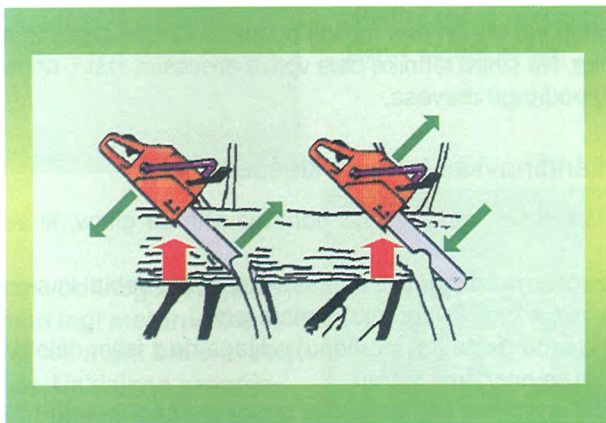
1. Veje začnemo odžagovati na nasprotni strani debla, in sicer odžagamo vejo s hrbtno (zgornjo) stranjo letve.
2. Vejo na vrhu debla (na slemenu) odžagamo z istim delom letve, s telesom se nagnemo v stran.
3. Zopet v pokončni drži obrnemo motorno žago in vejo bližje sebi odžagamo s trebušnim (spodnjim) delom letve.
4. Naslednjo vejo bližje sebi odžagamo s hrbtnim delom letve.
5. Enako odžagamo tudi vejo na slemenu.

6 - Zadnjo vejo v ciklusu gibov zopet odžagamo na nasprotni strani debla s trebušnim delom letve.

Potem se prestopimo in zopet s telesom zavzamemo tak položaj, da lahko iz enega stojišča opravimo vseh šest gibov. Drevesa, ki ni dvignjena od tal, ne moremo v celoti oklestiti. Potrebno ga je obrniti in do konca oklestiti. To najlažje storimo, ko je že razžagano v sortimente, za obračanje pa na vsakem hlodu pustimo kakšno vejo neodžagano, dolgo od 0,5 do 1 m. Tako lahko obrnemo le manjše sortimente.

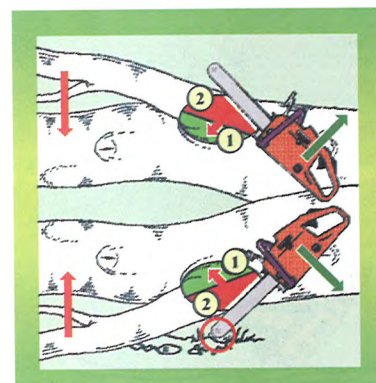

Težavnost dela zmanjšamo tako, da motorno žago skoraj ves čas naslanjamo na deblo in izrabljamo princip vzvoda.

16.2 Slemenska tehnika kleščenja vej

Ta metoda pride v poštev pri žaganju debelejših vej.

Pri tej metodi motorna žaga ves čas drsi po deblu (slemenu). Veje odžagamo levo in desno s trebušnim delom letve. Posebej pozorni moramo biti pri zelo velikih ali napetih vejah. Najprej odžagamo stisnjena vlakna v veji in sprostimo napetosti, potem podobno iz nasprotne strani še nategnjena vlakna v veji. Včasih je zaradi velikih napetosti v vejah (to so predvsem veje, na katerih leži deblo) najbolje najprej odžagati nekoliko vstran od debla in sprostiti napetosti v njih in šele nato odžagati preostali štrcelj tik ob deblu.

S podobnim žaganjem po etapah odstranjujemo tudi debele veje pri listavcih. Najprej stisnjena vlakna in ko sprostimo napetosti v veji, odžagamo iz nasprotne strani še nategnjena vlakna.